

L Ē M U M S
Rīgā, 2012.gada 30.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šādā sastāvā:

senators referents V.Čiževskis,

senatore I.Radzeviča,

senators A.Freibergs

izskatīja rakstveida procesā lietu sakarā ar Rēzeknes prokuratūras prokurora A.Škutāna kasācijas protestu par Latgales apgabaltiesas 2012.gada 20.janvāra lēmumu un

k o n s t a t ē j a

ar Rēzeknes tiesas 2011.gada 15.marta spriedumu

S.V., personas kods [..],

atzīta par nevainīgu Krimināllikuma 318.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnota;

atzīta par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 327.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnota.

A.K., personas kods [..],

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 318.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 327.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 328.pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

A.A., personas kods, [..],

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 327.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

Izskatot lietu apelācijas kārtībā, sakarā ar prokurora apelācijas protestu, Latgales apgabaltiesa pirmās instances tiesas spriedumu atstājusi negrozītu.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajai *S.V.* i izvirzīta apsūdzība par to, ka viņa, būdama valsts amatpersona, izdarīja tīšas darbības ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, un ar šīm darbībām radīja būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kā arī organizēja dokumentu viltošanu, būdama valsts amatpersona.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajam *A.K.* izvirzīta apsūdzība par to, ka viņš, būdams valsts amatpersona, izdarīja tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, un ar šīm darbībām radīja būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kā arī, būdams valsts amatpersona, atbalstīja dokumentu viltošanu.

Pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētajam *A.A.m* izvirzīta apsūdzība par to, ka viņš, būdams valsts amatpersona, viltoja dokumentu.

Saskaņā ar pirmstiesas kriminālprocesā izvirzīto apsūdzību „*S.V.*, būdama Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja priekšniece, tas ir, saskaņā ar Latvijas Republikas 1991.gada 4.jūnija likumu „Par policiju”, valsts varas pārstāve, vienlaicīgi valsts amatpersona Krimināllikuma 316.panta izpratnē, 2006.gada 22.martā ap plkst.23.00, uzzinot par to, ka Balvos, [...] ielā viņas padotais, Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas inspektors *A.P.*, vadot automašīnu izraisīja ceļu satiksmes negadījumu (turpmāk tekstā – CSNg), notriecot gājēju *A.Š.*, ieradās notikuma vietā. Tur *S.V.* konstatēja, ka *A.P.* atrodas alkohola ietekmē. Par CSNg *S.V.* telefoniski paziņoja savam padotajam un *A.P.* tiešajam priekšniekam, Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas priekšniekam *A.A.*, tas ir, saskaņā ar Latvijas Republikas 1991.gada 4.jūnija likumu „Par policiju”, valsts varas pārstāvim, vienlaicīgi Krimināllikuma 316.panta izpratnē – valsts amatpersonai. Ierodoties notikuma vietā, *A.A.* konstatēja, ka *A.P.* atrodas alkohola ietekmē. *S.V.*, *A.A.* un Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieks *A.K.*, kurš saskaņā ar Latvijas Republikas 1991.gada 4.jūnija likumu „Par policiju”, ir valsts varas pārstāvis, vienlaicīgi valsts amatpersona Krimināllikuma 316.panta izpratnē, un bija ieradies CSNg vietā un konstatēja *A.P.* atrašanos alkohola ietekmē, apzinoties, ka tādā veidā tiks grauts Balvu rajona policijas pārvaldes prestižs un diskreditēts valsts policijas darbinieka amats, radot sabiedrībā uzskatu par policijas darbinieku bezatbildību, ja kļūs zināms, ka policijas darbinieks alkohola

ietekmē ir izraisījis ceļu satiksmes negadījumu ar smagām sekām, rīkojās pretēji Latvijas Republikas likumā „Par policiju” noteiktām tiesībām un pienākumiem, un Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.625 „Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība”, savstarpēji nolēma viltot dokumentu, medicīniskās pārbaudes protokolu, kurš apstiprinātu alkohola neesamību *A.P.* organismā, un nolēma, ka alkohola pārbaude *A.P.* vietā jāveic citai personai, kas nav lietojusi alkoholu.

S.V., ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, pavēlēja savam padotajam Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas priekšniekam *A.A.* nodot *A.P.* vietā bioloģiskās vides paraugu - asinis - Gulbenes slimnīcā alkohola koncentrācijas pārbaudei.

A.K.s., ļaunprātīgi izmantojot savu dienesta stāvokli, savam padotajam, Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas jaunākajam inspektoram *A.L.* norādīja uz *A.A.* kā uz personu, kura būs jānogādā *A.P.* vietā uz Gulbenes slimnīcu alkohola pārbaudei.

Ar nodomu viltot dokumentu par alkohola ietekmes noteikšanu, uz Gulbenes slimnīcu pēc *S.V.s* pavēles ar viņas dienesta automašīnu RENAULT MEGANE brauca *S.V.*, *A.A.* un *A.L.*, kurš vadīja minēto automašīnu. Pa ceļam *S.V.*, būdama *A.A.* un *A.P.* tiešā priekšiece, vairākkārt atkārtoja *A.P.* personas datus, tādā veidā liekot *A.A.* tos iegaumēt.

2006.gada 23.martā ap plkst.1.20, ierodoties pie Gulbenes slimnīcas, kas atrodas Gulbenē, Upes ielā 1, *S.V.* palika sēžam automašīnā, bet *A.A.* un *A.L.* iegāja slimnīcā. *A.A.* ārstei *D.M.*, apzināti viņu maldinot, nosauca *A.P.* personas datus un stādījās priekšā kā *A.P.*, bet *A.L.* iesniedza Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieka *A.K.* parakstīto transportlīdzekļa vadītāja *A.P.* nosūtījumu uz medicīnisko pārbaudi. Ārste saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.625 „Alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtība” 27.pantu sastādīja dokumentus – 2006.gada 23.marta Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.9 narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanai (minēto noteikumu 8.pielikums), kuru *A.A.* apzināti parakstīja kā *A.P.*, viltojot parakstu, un 2006.gada 23.marta Medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.9 alkohola ietekmes noteikšanai (minēto noteikumu 9.pielikums), kuros, viņa, būdama maldināta no policijas darbinieku puses, ierakstīja nepatiesas, īstenībai neatbilstošas ziņas par pārbaudāmo personu, norādot, ka pārbaude tiek veikta *A.P.* Pēc kā *A.A.*, uzdodoties par *A.P.*, apzināti ļāvās medicīniskai pārbaudei un *A.P.* vietā nodeva bioloģiskās vides paraugu – asinis - laboratoriskiem

izmeklējumiem. Klīniskās izmeklēšanas rezultātā tika sniegts atzinums, ka etanols asinīs negatīvs. Līdz ar to tika mainīts medicīniskās pārbaudes galīgais rezultāts un tādā veidā tika iegūti viltoti dokumenti, kuros norādīts, ka *A.P.* asinīs alkohols nav konstatēts, tas ir, CSNg ir izdarīts *A.P.* neatrodies alkohola ietekmē, kas neatbilda patiesajiem notikuma apstākļiem. Šos viltotos dokumentus *A.A.*, *S.V.* un *A.L.* nogādāja atpakaļ uz Balvu rajona policijas pārvaldi, kur tie tika pievienoti krimināllietas par *A.P.* izraisīto CSNg, materiāliem.

Līdz ar to *S.V.*, būdama valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantoja savu dienesta stāvokli, pavēlot savam padotajam Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas priekšniekam *A.A.* nodot *A.P.* vietā bioloģiskās vides paraugu - asinis-Gulbenes slimnīcā alkohola koncentrācijas pārbaudei, un *A.K.s.*, būdams valsts amatpersona, ļaunprātīgi izmantoja savu dienesta stāvokli, pavēlot savam padotajam Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas jaunākajam inspektoram *A.L.* nogādāt *A.P.* vietā uz Gulbenes slimnīcu alkohola pārbaudei *A.A.*, rīkojoties pretēji dienesta interesēm, kas viņiem pēc likuma ir jāizdara, apzināti lika šķēršļus patiesu un objektīvu apstākļu noskaidrošanai par Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas inspektora *A.P.* alkohola ietekmē izraisītu CSNg ar smagām sekām - cietušā *A.Š.* nāvi, kā rezultātā radīja būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai, kas izpaudās kā plašas negatīvas rezonanses radīšana sabiedrībā, policijas darbinieka prestiža un sabiedrības uzticības valsts pārvaldei graušana un valsts policijas darbinieka amata diskreditēšana, radot sabiedrībā uzskatu par policijas darbinieku bezatbildību un visatļautību, un radot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kas izpaudās *A.Š.* mātes *V.Š.* kā cietušās Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā garantēto tiesību, aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses taisnīgā tiesā, apdraudējums”.

Turklāt, pirmstiesas kriminālprocesa laikā *A.K.* saukts pie kriminālatbildības par to, ka, būdams Balvu rajona policijas pārvaldes Kārtības policijas biroja 3.nodaļas priekšnieks, tas ir, saskaņā ar Latvijas Republikas 1991.gada 4.jūnija likumu „Par policiju” valsts varas pārstāvis un vienlaicīgi valsts amatpersona Krimināllikuma 316.panta izpratnē, apzināti iesniedza nepatiesas ziņas institūcijai, kurai ir tiesības šīs ziņas pieprasīt, radot ar to būtisku kaitējumu.

„Saskaņā ar apsūdzību *A.K.s.* apzinoties to, ka 2006.gada 22.martā CSNg iesaistītais Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas inspektors *A.P.* uz CSNg brīdi atradās alkohola ietekmē (2,15 promiles alkohola koncentrācija *A.P.* izelpojamā gaisā), 2006.gada 24.martā, pēc Balvu rajona prokuratūras pieprasījuma

iesniegt ziņojumu kriminālprocesā Nr.[..], kurš uzsākts 2006.gada 23.martā par to, ka 2006.gada 22.martā ap plkst.22.35, *A.P.* vadot automašīnu VW PASSAT numura zīme [..] Balvos, [..] ielā, uzbrauca pretī ejošam gājējam *A.Š.m.*, 2006.gada 24.martā Balvu rajona prokuratūrā iesniedza apzināti nepatiesu ziņojumu par to, ka viņa, t.i. *A.K.* klātbūtnē, CSNg iesaistītajam *A.P.* veicot alkohola pārbaudi ar alkometru „LION SD-400” sērijas Nr.033109D, alkometrs uzrādīja rādījumu 0,00 promiles alkohola *A.P.* izelpojamā gaisā, tas ir, ka *A.P.* uz CSNg brīdi nav atradies alkohola ietekmē, kas neatbilda patiesībai. Tādā veidā *A.K.s* apzināti lika šķēršļus patiesu un objektīvu apstākļu noskaidrošanai par Balvu rajona policijas pārvaldes Kriminālpolicijas biroja 2.nodaļas inspektora *A.P.* alkohola ietekmē izraisītu CSNg ar smagām sekām - cietušā *A.Š.* nāvi, kā rezultātā radīja būtisku kaitējumu valsts varai, pārvaldības kārtībai un ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kas izpaudās ar plašas negatīvas rezonanses radīšanu sabiedrībā, ar policijas darbinieka prestiža un sabiedrības uzticības valsts pārvaldei graušanu, valsts policijas darbinieka amata diskreditēšanu, radot sabiedrībā uzskatu par policijas darbinieku bezatbildību un visatļautību, kā arī radot būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kas izpaudās *A.Š.* mātes *V.Š.* kā cietušās Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā garantēto tiesību, aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses taisnīgā tiesā, apdraudējums”.

Par apelācijas instances tiesas lēmumu kasācijas protestu iesniedzis Rēzeknes prokuratūras prokurors *A.Škutāns*.

Prokurora ieskatā, apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punkta pārkāpumu, jo tiesa, uzskatot, ka apsūdzēto darbībās nav noziedzīga nodarījuma sastāva, nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1.panta pirmo un otro daļu, 6.panta pirmo daļu un likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.panta pirmo daļu.

Prokurors uzskata, ka apsūdzēto *S.V.s* un *A.K.* noziedzīgo darbību rezultātā radītais būtiskais kaitējums tiesām bija jāvērtē kā ievērojams. Turklāt apelācijas instances tiesa atzinusi: „Lai arī kāda persona izdara nodarījumu, kas būtu nosodāms no morāles viedokļa, vai personas rīcība varētu būt nepieņemama kādai sabiedrības daļai, tomēr, ja minētās darbības kā sodāmas neparedz Krimināllikums, personu nevar saukt pie kriminālatbildības un viņas darbības nevar tikt atzītas par noziedzīgām”. Prokurora ieskatā, tiesa, izdarot šādu atzinumu, nenoliedz, ka *S.V.s* un *A.K.* darbības ir nepieņemamas sabiedrībai, nevis kādam atsevišķam indivīdam.

Protesta iesniedzējs norāda, ka konkrētais noziedzīgais nodarījums radīja plašu negatīvu rezonansi sabiedrībā, par šo gadījumu bija publikācijas medijos, tika nosodīta gan ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā policista, gan policijas darbinieku *S.V.s*, *A.K.* un *A.A.* rīcība, mēģinot slēpt apstākli par ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā policijas darbinieka atrašanos alkohola ietekmē. Minētais viennozīmīgi norāda uz policijas darbinieka prestiža un sabiedrības uzticības valsts pārvaldei graušānu, valsts policijas darbinieka amata diskreditēšanu, radot sabiedrībā uzskatu par policijas darbinieku bezatbildību un visatļautību, kas pilnībā atbilst likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.panta pirmajā daļā noteiktā būtiskā kaitējuma definīcijai.

Prokurora ieskatā, lietā tika pierādīts arī fakts, ka konkrētā noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, kas izpaudās *A.Š.* mātes *V.Š.s* kā cietušās LR Satversmes 92.pantā garantēto tiesību aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses taisnīgā tiesā apdraudējums. Prokurors atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 1.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-351, kurā noteikts, ka „Satversmē garantēto tiesību aizskārums katrā ziņā atzīstams par personas tiesību un interešu ievērojamu apdraudējumu likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.panta izpratnē”. Turklāt apelācijas instances tiesa, izvērtējot apelācijas protestu, lēmumā nav norādījusi, kāpēc tiesa nesaskata ievērojamā apdraudējuma esamību iepriekšminētajā apstākļi, tādējādi pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajā daļā minētās prasības, kas atzīstams par Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

Prokurors uzskata, ka būtiskā kaitējuma formulējums *S.V.s* un *A.K.* apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas, kā arī *A.K.* apsūdzībā pēc Krimināllikuma 328.panta, ir pilnīgs un konkrēts, kā arī nav pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 405.panta noteikumiem.

Pēc kasācijas protesta iesniedzēja domām, apelācijas instances tiesa pretrunīgi vērtējusi *A.A.* rīcību - parakstīšanos *A.P.* vietā medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.9. Apelācijas instances tiesa lēmumā norādījusi, ka saskaņā ar apsūdzību *A.A.* parakstījis minēto protokolu, bet tālāk apsūdzībā norādīts, ka *A.A.* nav tieši piedalījies dokumenta viltošanā. Prokurors nepiekrīt šādam apelācijas instances tiesas secinājumam, jo *A.A.* ir tieši piedalījies dokumenta viltošanā, to apzināti parakstot *A.P.* vietā. Konkrētajā gadījumā *A.P.* paraksts, kuru viltojis *A.A.*, ir dokumentā ierakstītā nepatiesā ziņa. Līdz ar to nepareizs ir apelācijas instances tiesas atzinums, ka *A.A.* medicīniskās pārbaudes protokolā nav ierakstījis nepatiesas ziņas. Prokurora ieskatā, ja persona dokumentā ir ierakstījusi kaut

vienu patiesībai neatbilstošu ziņu, no kuras dokumenta tālāka izmantošana var būtiski ietekmēt tiesiskās sekas, šī persona dokumentu ir viltojusi.

Pēc prokurora domām, konkrētajā gadījumā *A.A.* uzdošanās par *A.P.* jāvērtē kā viens no līdzekļiem, lai piekļūtu pie dokumenta, kuru nolemts viltot. Iepriekšminēto protokolu aizpildīja medicīnas darbinieks, bet galīgo formu tas ieguva *A.A.*m ierakstot viltotu *A.P.* parakstu, t.i., pašam tieši piedaloties dokumenta viltošanā.

Ņemot vērā iepriekšminēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 569.pantu, 571.panta trešo daļu, 572.pantu, 573.panta pirmo daļu, 574.panta 1.,2.punktu, 575.panta trešo daļu un 587.panta pirmās daļas 2.punktu, protesta iesniedzējs lūdz pilnībā atcelt Latgales apgabaltiesas 2012.gada 20.janvāra lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas lēmums jāatstāj negrozīts, bet kasācijas protests jānoraida.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi prokurora kasācijas protestā minētos Kriminālprocesa likuma un Krimināllikuma normu pārkāpumus.

Ar pirmās instances tiesas spriedumu, ko negrozītu atstājusi apelācijas instances tiesa, apsūdzētie *S.V.* un *A.K.*s atzīti par nevainīgiem un attaisnoti viņiem izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta pirmās daļas sakarā ar to, ka apsūdzēto darbībās nav minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Krimināllikuma 318.panta pirmajā daļā paredzēta kriminālatbildība par valsts amatpersonas izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, ja šīs darbības radījušas būtisku kaitējumu valsts varai vai pārvaldības kārtībai vai ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm.

Senāta ieskatā, abu instanču tiesas pamatoti atzinušas, ka apsūdzētajiem *S.V.*i un *A.K.*m izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 318.panta nav konkrēti norādīts, kādā veidā izpaudusies būtiska kaitējuma nodarīšana valsts pārvaldei, valsts varai vai ar likumu aizsargātām personu tiesībām un interesēm.

Kasācijas instances tiesa atzīmē, ka būtiska kaitējuma nodarīšana ir viena no Krimināllikuma 318.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmēm, kas kriminālprocesā ir jāpierāda. Taču, kā tas redzams no konkrētās apsūdzības, proti, no lēmuma par apsūdzības grozīšanu iztiesāšanas laikā, un kā to lēmumā pamatoti norādījusi apelācijas instances tiesa, prokurora atzinumi par būtiska kaitējuma esamību pēc sava satura ir vispārīgi un nekonkrēti, tie izdarīti pieņēmuma formā. Apsūdzībā norādīts, ka būtisks kaitējums valsts varai, pārvaldības kārtībai izpaudies „kā plašas negatīvas rezonances radīšana sabiedrībā, policijas darbinieka prestiža un sabiedrības uzticības valsts

pārvaldei graušana un valsts policijas darbinieka amata diskreditēšana, radot sabiedrībā uzskatu par policijas darbinieku bezatbildību un visatļautību”, bet būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm izpaudies „kā A.Š. mātes V.Š. kā cietušās Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā garantēto tiesību, aizstāvēt savas tiesības un likumīgās intereses taisnīgā tiesā, apdraudējums” (lietas 3.sējuma 125., 126.-127.lapa).

Šāds būtiska kaitējuma formulējums minēts arī A.K.m izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 328.panta. Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka arī šajā apsūdzības daļā būtiska kaitējuma formulējums neatbilst likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” nosacījumiem, jo pēc sava satura ir vispārīgs un nekonkrēts, kā arī pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 405.panta pirmās daļas noteikumiem”.

Būtiska kaitējuma pamatkritēriji ir noteikti 1998.gada 15.oktobra likuma “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”, 23.pantā, kur noteikts, ka atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu iestājas, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā ne vien nodarīts ievērojams mantiskais zaudējums, bet arī apdraudētas vēl citas ar likumu aizsargātas intereses un tiesības vai ja šāds apdraudējums ir ievērojams. Apelācijas instances tiesa, analizējot minēto likuma normu, lēmumā pareizi norādījusi, ka „gadījumā, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā nodarīts ievērojams mantisks zaudējums, nepieciešams konstatēt vēl citu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējumu. Savukārt, gadījumos, kad noziedzīgā nodarījuma rezultātā ievērojams mantisks zaudējums nav nodarīts, citu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējumam jābūt ievērojamam. Likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.panta otrajā daļā ir norādīts, ka par ievērojamu mantisku zaudējumu atzīstams mantiskais zaudējums, kas nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedz piecu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummā. Izskatāmajā lietā netika konstatēts, ka noziedzīgā nodarījuma rezultātā kādam būtu nodarīts ievērojams mantisks zaudējums. Citu ar likumu aizsargāto interešu un tiesību apdraudējuma un ievērojama apdraudējuma kritēriji likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 23.pantā nav noteikti”. Šajā sakarā apelācijas instances tiesa lēmumā atsaukusies uz Senāta 2008.gada 1.septembra lēmumu lietā Nr.SKK-351/2008, kur noteikts, ka ievērojama apdraudējuma kritēriji jāvērtē tiesai, kas izskata lietu pēc būtības, jo ne likumā „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību”, ne arī Krimināllikumā ievērojama kaitējuma kritēriji nav definēti.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa lēmumā pamatoti atsaukusies uz Tiesu prakses apkopojumu „Tiesu prakse krimināllietās par valsts amatpersonu un uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai organizāciju atbildīgo darbinieku izdarītiem noziedzīgiem

nodarījumiem”(2002.-2003.gads), kurā izteiktas atziņas par Krimināllikuma 318.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Šajā tiesu prakses apkopojumā minēts, ka „apsūdzībā jābūt norādītam, kāds konkrēti kaitējums ir nodarīts un kāpēc tas ir vērtējams kā būtisks krimināltiesiskā izpratnē, jo jāņem vērā, ka šīs prasības neievērošana var būt pamats personas attaisnošanai. Nebūtu pieļaujami, ka apsūdzībā tiek ietvertas tikai tādas vispārējas norādes kā “*valsts varai*”, “*pārvaldības kārtībai*”, “*ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm*”, nenorādot, kādu ietekmi aizskārums ir atstājis uz valsts varu, pārvaldības kārtību (piemēram, norādot, cik lielā mērā ir ietekmēts normāla darba process), vai kādas konkrēti un cik lielā mērā ar likumu aizsargātās intereses un tiesības ir aizskartas”.

Attiecībā par cietušās V.Š.s tiesību ievērojamu apdraudējumu, kasācijas instances tiesa uzskata, ka tas ir tikai valsts apsūdzības pieņēmums, t.i., ka apsūdzēto rīcības rezultātā kaut kad nākotnē cietušās tiesības uz taisnīgu tiesu varētu būt apdraudētas. Konkrētajā lietā šāds apdraudējums nav radies. Lietā nav cietušās personas sūdzības, ka viņas tiesības uz taisnīgu un objektīvu tiesu būtu apdraudētas. Turklāt, kā redzams no lietas materiāliem, visas savas procesuālas tiesības cietusī ir realizējusi.

Senāts atzīmē, ka „jautājumu par būtiska kaitējuma esamību katrā konkrētā gadījumā izlemj tiesa. Ja nodarītais kaitējums netiek atzīts par būtisku, valsts amatpersonas nodarījumā iespējamās disciplinārā kārtā sodāma pārkāpuma pazīmes”. (*skat.V.Liholaja. Noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija:Likums.Teorija.Prakse. Otrais papildinātais izdevums. Rīga:Tiesu namu aģentūra, 2007., 438.lpp.*).

Prokurors kasācijas protestā nepiekrīt apelācijas instances tiesas atzinumam, ka apsūdzētā A.A. darbībās nav Krimināllikuma 327.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektīvās puses pazīmes.

Kasācijas instances tiesa šādu apelācijas instances tiesas atzinumu vērtē kā pamatotu.

Apelācijas instances tiesa, analizējot juridiskajā literatūrā un judikatūrā izteikto viedokli, lēmumā pamatoti atzinusi, ka A.A. nav tieši piedalījies viltota dokumenta izgatavošanā, bet tikai pastarpināti iedarbojies uz dokumentu, jo no A.A.m izvīzītās apsūdzības satura redzams, ka „A.A., uzdodoties par A.P., apzināti ļāvās medicīniskai pārbaudei un A.P. vietā nodeva bioloģiskās vides paraugu – asinis laboratoriskiem izmeklējumiem”. Medicīniskās pārbaudes protokolus aizpildīja ārste D.M.. Līdz ar to atbilstoši apsūdzībā norādītajam A.A. nav tieši piedalījies viltota dokumenta izgatavošanā, bet tikai pastarpināti iedarbojies uz dokumentu.

Apelācijas instances tiesa pareizi atzinusi, ka faktiski *A.A.* nolūkā viltot dokumentu izmantoja citu personu, kura nav apzinājusies konkrētās darbības mērķi un tādēļ viņu nevar saukt pie kriminālatbildības. Konkrētajā gadījumā *A.A.* nebija celta apsūdzība par to, ka viņš apzināti izmantoja dokumentu viltošanā citu personu, kura saskaņā ar Krimināllikuma nosacījumiem nav saucama pie kriminālatbildības, bet apsūdzībā ir norādīts, ka *A.A.* apzināti uzdevies par *A.P.*. Taču Krimināllikumā nav paredzēta atbildība par tādām darbībām, kā uzdošanos par citu personu medicīniskās pārbaudes izdarīšanas laikā, pārbaudot, vai persona nav alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē.

Senāta ieskatā, konkrētajā gadījumā apsūdzētā *A.A.* parakstīšanās dokumentā, kuru aizpildījis medicīnas iestādes darbinieks, būdams maldināts par personas identitāti, kura parakstījusi šo dokumentu, neveido Krimināllikuma 327.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Kasācijas instances tiesa secina, ka apelācijas instances tiesas lēmuma atcelšanai nav tiesiska pamata.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa lietu izskatījusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma noteikumiem, tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512. un 564.panta prasībām.

Ņemot vērā iepriekšminēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587.pantu, Augstākās tiesas Senāts

n o l ē m a

Latgales apgabaltiesas 2012.gada 20.janvāra lēmumu atstāt negrozītu, bet Rēzeknes prokuratūras prokurora A.Škutāna kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senators – referents (paraksts) V.Čiževskis

Senatore (paraksts) I.Radzeviča

Senators (paraksts) A.Freibergs

NORAKSTS PAREIZS

Senators - referents V.Čiževskis

Rīgā, 2012.gada 30.maijā

